

МАТИ-Й-МАЧУХА: ФАРМАКОЛОГІЧНІ ВЛАСТИВОСТІ ТА ЗАСТОСУВАННЯ В КОСМЕТОЛОГІЇ

Капріор І.О., Журавель І.О.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

Вступ. На сьогоднішній день досить великий відсоток людей має проблеми зі шкірою. Це і сухість, і запалення, і підвищена робота сальних залоз, тому всі вдаються до різних методів усунення цих проблем. Сьогодні на ринку по догляду за обличчям представлено широкий асортимент косметичних засобів як на синтетичній основі, так і рослинного походження. Варто звернути увагу на таку рослину, як мати-й-мачуха, адже її рослинний компонент має широкий спектр корисних властивостей для шкіри.

Мета дослідження. Зібрати і систематизувати наукову інформацію про мати-й-мачуху, визначити її фармакологічні властивості та застосування в медицині та косметології.

Матеріали та методи. Для досягнення цієї мети було проведено аналіз наукової літератури, що опублікована в базах даних Pubmed, Scopus та Web of Science за останні роки.

Результати дослідження. Підбіл звичайний, мати-й-мачуха звичайна — *Tussilago farfara* L., род. Айстрові — *Asteraceae*. Багаторічна трав'яниста рослина, кореневище повзуче, довге, галузисте, навесні з нього виростають павутинистоопушені квітконосні пагони з верхівковими кошиками. Листки лускаті, почергові, яйцеподібно-ланцетні, гострі, пурпурово-фіолетові. Плід — циліндрична сім'янка з чубчиком. Нижня частина листової пластинки вкрита довгими, м'якими білими волосками, зверху — темно-зелена, блискуча. Широко розповсюджена по всій території Європи, Азії та Північної Африки, а також у Північній та Південній Америці

Мати-й-мачуха містить біологічно активні речовини, такі як саліцилова кислота, кофейна кислота, рутин, каротиноїди, полісахариди та інші, що робить її цінним компонентом для косметичної промисловості. Косметичні засоби на основі мати-й-мачухи використовуються для лікування різних захворювань шкіри, таких як акне, екзема, псоріаз, себорейний дерматит та інші. Такі засоби мають протизапальні, антибактеріальні та антиоксидантні властивості, що дозволяє їм успішно боротися з різними видами запальних захворювань шкіри, а застосування кремів, масок та лосьйонів на основі мати-й-мачухи допомагає зволожити шкіру та покращити її вигляд.

Дослідження впливу мати-й-мачухи на різні типи шкіри є важливою складовою використання цієї рослини в косметології. Результати таких досліджень дозволяють розробляти більш ефективні косметичні засоби на основі мати-й-мачухи, які враховують специфіку кожного типу шкіри.

У косметології важливо враховувати специфіку кожного типу шкіри, оскільки вони мають різні потреби та реагують по різному на косметичні засоби. Для розробки ефективних косметичних засобів на основі мати-й-мачухи необхідно вивчити вплив цієї рослини на кожний тип шкіри окремо. Наприклад, для жирної шкіри, яка має тенденцію до вугрів, мати-й-мачуха

може бути ефективною у зменшенні запалення та покращенні роботи сальних залоз. Суха – має тенденцію до шкірного лущення та відчуття стягнутості, мати-й-мачуха може бути корисною у зволоженні та зменшенні сухості шкіри. Крім того, комбінована шкіра потребує різного догляду в залежності від зони: зона-Т (чоло, ніс, підборіддя) має тенденцію до жирності, тоді як зона щоки та обличчя може бути більш сухою. Для комбінованого типу мати-й-мачуха може бути корисною у балансуванні продукції себуму (шкірного сала) в проблемних зонах обличчя. Чутлива шкіра може бути схильною до запалення, подразнення та відчуття стягнутості. Для цього типу мати-й-мачуха може бути ефективною як протизапальний засіб. Це може бути особливо корисно для людей, які страждають від акне або розтяжок.

Мати-й-мачуха містить флавоноїди, які мають протизапальні властивості. Вони можуть зменшити запалення та покращити зовнішній вигляд шкіри. Крім того, мати-й-мачуха містить саліцилову кислоту, яка виявляє протизапальну, кератолітичну та відбілювальну дію, зменшує розтяжки на шкірі. Також, мати-й-мачуха містить антиоксиданти, які допомагають захищати шкіру від шкідливих впливів навколишнього середовища, таких як вільні радикали та забруднення. Це може сприяти збереженню здоров'я та молодого вигляду шкіри.

Висновок. Отже, враховуючи специфіку кожного типу шкіри та властивості мати-й-мачухи, можна зробити висновок про її ефективність у косметології. Вона може бути корисною як для зменшення запалення та розтяжок на шкірі, так і для зволоження та захисту від негативних зовнішніх впливів. Однак, як і з будь-яким косметичним продуктом, перед використанням мати-й-мачухи в косметології необхідно проконсультуватись з фахівцем та врахувати особливості власної шкіри.

Список літератури:

1. Чумакова Н.В., Кругляк Г.В. Материнка місцевого значення в Україні. Матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції "Екологія та здоров'я людини" (2019).
2. Романенко О.Ю. Використання мати-й-мачухи у лікуванні дерматологічних захворювань. *Здоров'я України* (2017).
3. Федоренко І.А., Марченко В.М., Євтушенко І.С. Фармакологічні властивості та застосування мати-й-мачухи в практиці загальної медицини. *Медична наука та практика* (2016).
4. Яковенко Г.І., Романчук В.І., Шевченко О.М. Мати-й-мачуха як ефективний засіб у лікуванні захворювань шкіри. *Дерматологія та косметологія* (2015).